

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, collegium.

Megjelenik havonként kétszer.

Felelős szerkesztő:
BIKY ANDOR.
Szerkesztőtársai:
Debreczeni István, Pánczél József.
Kiadóhivatali főnök: **Papp József.**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 5 korona.
Fél évre 2 kor. 50 fill.
Ifjúsági egyesületeknek 4 korona.
Főiskolai hallgatóknak 3 korona.
Egyes szám ára: 40 fillér.

Epilógus.

Amikor a „Debreceni Főiskolai Lapok“-nak ez évfolyamban utolsó számát bocsátom utjára, az az érzésem támad, mintha egy nagyon kedves ereklyétől kellene megválnom.

Ez a lap hosszú, hosszú multa tekinthet vissza; az ősi debreceni főiskola szellemében élt mindig, annak hagyományos elveit követte és tartotta fenn. Nem lehet kivánni tőle, hogy megtagadja azokat a hagyományokat, amelyeknek eddigi fenmaradását köszönheti. Ezért ereklye a „Debreceni Főiskolai Lapok,“ habár a cél, amelyért létrejött és amelyért él ma, egyebet, nehéz és hasznos munkálkodást kíván tőle.

Nagy, igen nagy változások szükségesek ahhoz, hogy ez a lap céljának és a változott időknek megfeleljen. Ki kell vetkőznie eddigi szelleméből, meg kell tagadnia a multját, amely pedig legfőbb erőssége.

Csoda-e, ha az ereklyéhez nem mer nyulni senki? Hiszen az az ötven év, amely e lap mögött áll, szentségtörésnek bélyegez minden ilyen kísérletet. Megcsontosodott nézetekkel állunk itt szemben. Modern szellemet vinni be oda, ahol még mindig kísért a mult, modern lapot várni ettől az ifjúságtól, amelyet régen letűnt idők elveiben nevelnek — egyelőre nem lehet.

Ez az oka annak, hogy míg körülünk egy új korszakot jelentő nemzetélet vet óriási hullámokat, addig mi, debreceni ifjúság, ma már idejétmulta irányzatok érdekében munkálkodunk és munkásságunk gyümölcseit mult századba való formában mutatjuk be a világnak.

Ezért most, mikor megválok e lap szerkesztésétől, őszintén beismerem annak fogyatkozásait. Elismerem, hogy az elért eredmények mellett még sok-sok fontos kíváncsi maradt megvalósíthatatlanul. De tartozom az őszinteségemnek azzal a kijelentéssel, hogy az elmúlt évre sok büszkeséggel tekintek vissza. Az első szó jegyében folyt le az esztendő, az utolsó szó is ez: igazság. Ez a lap egyenes uton haladt, nem ismerte a megalkuvást és nem hajlongott együtt az alázatos szívűekkel. Nem futott elérhetetlen ideálok után, nem akarta erőtlenséggel megostromolni az eget, de nem volt meg benne a sokatkarás üres póza sem. Kicsiny, szűk volt a kör, amelyben munkálkodott, de ezt a kört betöltötte egészen.

Debrecen, 1907 június 10.

Biky Andor,
szerkesztő.

Nemzeti ipar.

Irta: dr. Vajna Géza.

A magyar társadalom iparpártolási és iparfejlesztési akciójának eddigi eredményeit vizsgálva, a magunk iránt köteles őszinteség folytán be kell ismernünk, hogy azok egyáltalán nem állanak arányban ez ügy fontosságával. A nemzetnek talán egy tagja sincs, aki ne vallaná, hogy közgazdasági és politikai, de meg kulturális életünk óhajtott megerősödése, kifejlődése, befelé és kifelé egyaránt szükséges; jövődjö hegemoniája szoros összefüggésben van ipari életünk kialakulásával. És mégis a magyar társadalom megdöbbentő lanyhasággal, sok helyütt példátlan és érthetetlen közönyösséggel halad el e kérdés mellett. De a legoptimisztikusabb kritika se lehet más, mint az, hogy a magyar társadalom tényezői, egyesek és tömegek *sokkal nagyobb és intenzívebb tevékenységet fejthetnének ki*, mint amilyent eddig tapasztalhattunk.

Nem akarom e tünet sokféle és nagyon különböző eredetű okait részletesen elősorolni. Ehelyett a már eddig kifejtett társadalmi mozgalom jellegéhez és irányához fogok hozzászólani s egyuttal egy, eddig csak mellékesen érintett szempontra óhajtom különösen a magyar diákifjúság figyelmét főlhívni.

A magyar ipar érdekében elsősorban a *magyar társadalomnak* kell buzgólkodnia. Az állam csak támogatólag, könnyítőleg, esetleg kezdő vagy irányító tevékenységgel léphet közbe. Ez természetes következménye az állam és társadalom külön és együttes céljának, hivatásának. A főtevékenységet, a mozgató és föntartó erőt tehát a társadalomnak kell produkálnia.

A magyar társadalom iparügyi tevékenysége eddig a *legfelső arisztokrácia* és az *előkelő középosztály* tagjai útján kinyilvánult. Ezekből indult ki a kezdeményezés, csak alakították és alakítják, terjesztik jelenleg is a különféle nevű iparvédő és iparfejlesztő szövetségeket, egyesületeket, ligákat stb. Sok tanácskozással, gyűlésekkel alapszabálylyal, nyomtatott és szétküldözgetett buzdító felhívással. Aminthogy egy *kis* csoport, akármilyen lelkes szándékkal és akármekkora anyagi tőkével mást nem is tehet a jelen esetben.

Az ügy ismerete és az eredmények figyelemben tartása alapján azonban az a véleményem,

hogy ily irányban és ily eszközökkel dolgozó tevékenység a magyar ipar érdekében sem fog nagyobb eredményeket és gyorsabban elérni, mint például a tüdővész terjedése ellen küzdők tábora. És pedig azért nem, mert ezek a lelkes és áldozatra kész törekvések csak apró oázisok a nagy társadalom közönyének sivárságában.

Amelyik idővel talán gyarapodnak, talán valamikor benépesítik nemzeti életünk mezőit üdvös intézményekkel, de amelyek mégse képesek azokat és oly gyorsan elérni, amikhez csak az *egész* társadalomnak van ereje és hatalma.

Egyike a legnevezetesebb feladatoknak e kérdés megoldása. És merem állítani, hogy még évtizedek telnek el, amíg a magyar társadalom az általános értelmiség emelkedésével e kérdés fontosságát megérti és az ügy érdekében harmonikus törekvésekben egyesülni fog. Nagy átalakításoknak kell végbemenniök a közélet minden terén; át kell alakulnia a gondolkodásnak, a közélet etikai felfogásának, el kell enyésznie előbb a korrupció ezer betegségének, amelyek most még emésztő petyhüdségben tartják fogva erőnket.

Elmondhatjuk tehát, hogy még a munka kezdetén vagyunk. Kezdeményezések, kísérletezések, egyesülések stádiumában. Elöttünk egy sereg szebbnél szebb cél, ideális programok, tervek, egy szép, biztatóan ígérkező jövő képe. Azonban szét kell néznünk kissé. Vajjon elégséges-e, megfelelő-e a magyar nemzet speciális céljainak, létérdekeinek az, ha az ügygyel egyszerűen mint *gazdasági* kérdéssel foglalkozik a magyar társadalom? Meg lehet-e, szabad-e megelégednünk azzal az eredménnyel, hogy a magyar haza határain belül idővel virágzó ipari élet fejlődik ki, amely az általános vagyonosodást, gazdasági jólétet fokozni fogja?

Nem függ össze — a multat tekintve — az ipar kérdésével az a tünet, hogy a magyar társadalom a modern eszmék, intézmények terjedésével bámulatos gyorsan vetkőzi le, hagyja el ősi, nemzeti, jellegzetes hagyományait, szokásait.

Amíg a nyugat erős fejlődésben levő, vezető kulturállamainak társadalmi erős, szívós sovinizmussal, *nemzeti alapon* építi föl alkotásait, s ezt a nemzeti karaktert mindenben határozottan kifejezni és kiemelni törekszik, mi magyarok sietünk eltakarni, eltüntetni saját nemzeti, faji jellegzetességeinket. Hogy moderneknek, művelteknek lássunk, igyekszünk nemzetköziek lenni iz-

lésünkben, szokásainkban és bűneinkben. Igen, mert a nyugati műveltségnek csak árnyoldalait, félszeg kinövéseit, bűneit ragadjuk meg mohón, a nagy, a majmolt nemzetek *nemzeti* erényei nélkül. A civilizációnak csak perverzításait szívjuk magunkba, de nem akarjuk meglátni, hogy azok a dicsőített idegen népek — az angol, francia, porosz — szívós, törhetlen és gondosan ápoltság faji sovinizmusukban lelik erejük nagyságát.

Nos hát, ami jövő nagyságunknak is csak az lehet egyedüli szilárd alapja Csak erős *nemzeti* alapon lehetünk erősek és hatalmasok. Ez alatt pedig azt értem, hogy utját kell állanunk minden téren a nemzetköziség elharapódzásának. Bátran szemébe kell néznünk a nemzetközi szocializmus hamis, hazug és nemzetáruló frázisainak, tanainak; irtanunk kell minden buta mesét, amely azzal akar tévutra vezetni, gyöngíteni bennünket, hogy csak nemzeti izlésünk, hagyományaink fölaldozásával lehetünk modernnek, nyugatiak, és civilizáltak. Akik azt hirdetik, vagy gonosz, megfizetett ügynökei ellenségeinknek, vagy tudatlanok. Eszerint kell tehát velök bánnunk.

A magyar sovinizsista társadalmi politikának pedig a nemzeti élet minden ágában, a társadalmi vérkeringés minden aortájában nyilvánulnia kell. Faji sajátosságaink modern fejlődésük, átalakulásuk mellett is Európa minden más népétől megkülönböztetnek. Népünk kedélye, szellemvilága, izlése valóságos kincses bánya, amely kiaknázásra vár.

Akármilyen akcióba kezdünk, tartsuk szem előtt a mi speciális, külön nemzeti viszonyainkat. Legyünk hűvek tradíciókhoz, a történelem természetes alakításaihoz.

Az ipari élet kifejlesztése nemzetgazdasági kérdés. De egészen más természetűvé válik, ha úgy fogjuk föl, hogy az iparfejlesztés irányának *nemzetinek* kell lennie. Az ipari élet minden alkotásában, előre lépésében nemzeti vonatkozásúnak kell lennie. Vagyis mindenben ami külön, sehol föl nem található faji, nemzeti sajátosságainak kell kifejezésre jutniok, érvényesülniök. És pedig a modern haladás és izlés követelményeihez simulva, alkalmazkodva.

Miért fontos és szükséges ez?

Azért, mert ez elv következetes keresztülvitele megszilárdítja kivesző félben levő nemzeti hagyományaink életét. Később erősíti, terjeszti és beviszi nemzeti sajátosságainkat a közizlés, a köz-

tudat minden terére, — s ezáltal erős, szívós, minden ellenállásra kész *nemzeti közszellemet* teremt. Nekünk pedig erre van legsürgősebben szükségünk. Anélkül meddő marad minden gazdasági és társadalmi meg politikai kísérletezésünk. A közelmúlt és a jelen tanulságai szolgálnak bizonyítékul

A magyar nemzeti izlés, és ezen alapuló magyar nemzeti műveltség és közfelfogás megteremtésének egyik legerősebb eszköze az *ipar*. Az a közgazdasági tevékenység, amely legközvetlenebb szükségleteinket fedezi; amely tárgyaival, termékeivel otthonunkban, irodáinkban, üzleteinkben stb. körülvesz. Az a hatás, amelyet a környezetet ránk gyakorol, öntudatlan. Épen ezért azt a környezetet *öntudatosan* kell olyanná tennünk, hogy az belénk és mindenkibe magyar nemzeti szellemet szuggeráljon. Amit magunk körül látunk, az mind ami magyar lelkünkkel rokon legyen. Ami magához fűzőn, és a nagy, egységes magyar nemzeti lélekhez láncoljon.

Hogy érhetjük ezt el?

Az öregek, a mult színtelen, jelleg nélküli korszakának neveltjei talán nem fogják megérteni, vagy fontosságát méltányolni annak, amit mondani fogok.

Az eszme megvalósítása a magyar ifjuság kezébe van letéve. Annak lelkiismeretétől, lelki erejétől függ a jövő sorsa.

Minden magyar ifju legyen apostola ennek az eszmének. Kimentek az életbe; különböző vidékeken fordultok meg, különböző vidékeken van vagy lesz otthonotok. Minden vidéknek van — vagy volt — jellegzetes népipara. Külön értékes műizléssel, szebbnél szebb termékekben bővelkedő. Lássátok meg azokat, keressétek meg a nép lelkének drága alkotásait. Foglalkoztatok velök, hatoljatok bele a nép lelkének titkaiba. És ahol alap van, azt a társadalom erejének egyesítésével fejlesszétek, ahol hanyatlás van, ott lépjétek közbe támogatólag és irányítva.

És ha otthon alapítottok, ne legyen abban egyetlen darab se, ami idegen izlés vagy izléstelenség terméke. Legyetek modernnek, de magyar nemzeti alapon. Nem jártok vezetlen uton, a magyar nemzeti stílus kialakulóban van. De csak a ti segítségetekkel lehet teljes és hatalmas, hódító.

A magyar ifjuság dönti el a jövő Magyarország sorsát. Szakítsatok elődeitek nézeteivel, közönyével, érzéketlenségével. A nagy német biro-

dalmat a katonai erények ápolása tette hatalmasá és egységessé. Magyarországot a gazdasági tudás és a gazdasági tényezők nemzeti alapon való működtetése fogja nagygyá tenni.

Minden magyar ifju legyen katonája, ahol kell, vezére a magyar, nemcsak honi, de nemzeti jellegű ipari termelés fejlesztésének. Legyetek rajta, hogy legyen igazi nemzeti ipar — és akkor lesz gazdag és erős, szívós a magyar nemzet.

Régi versek.

*Hogy keresgélek az asztalfiókban,
Elolvatom sok régi versemet.*

Mikor irtam, kis gimnázista voltam.

— *Nagyobbrészt rosszak és — szerelmesek.* —

Rég elfelejtett gyermekideálok

Inspirálták a sok-sok költeményt.

A gyermek bennük látta a világot

S a vers — örök szerelemről beszélt.

*Amint a kis papirlapokra nézek,
Amint lelkem a multba visszazáll,
Amint eszembe jutnak gyermekévek
S előttem leng sok régi ideál; —*

Fájó kétség nehezedik szívemre

S bús gondolat suhan át lelkemen:

— *Vajjon a világon csak versben lenne*

Igaz, örökkétartó szerelem? —

Kiss Endre.

Zsutai János élete és munkái.)

Irtta: Vidovich Ernő.

(Vége.)

II.

(Zsutai és az Irodalmi Társulat. A kiadás előzményei, a kiadás története).

A tragikus vég megdöbbsent mindenkit. Még az is, aki nem tudott a szerer csétlen élet disszonáns akkordjával megbékülni, elhallgat.

Legnagyobb a részvét Debrecenben, ahol az ifju költő első szárnycsapásait hallották, ahol szerették, becérték és ahol a szörnyü tettet elkövette.

Mégis a kiadás érdeme első sorban nem debreceni emberé, Csiky Kálmánt, az időben a pesti ref. főgimnázium tanárját s amint viszonyukból következtetni lehet, a költő legjobb barátját illeti. Ő penditi meg a kiadás kérdését, nagytiszteletű Balogh Ferenchez, akadémiánk tudós professzorához s társulatunk akkori felügyelő tanárához

írott levelében. Félig-meddig ő (Csiky) a Zsutai bevégezetlen munkálkodásának letéteményese. Tőle bucsuzik el egyedül a költő, néhány nappal a tragikus vég előtt, övé az érdem a már-már teljesen elfeledett költő emlékének fenmaradásáért.

A Zsutai és az Irodalmi Társulat közötti viszony tisztázatlan és jegyzőkönyveink ez évből — mint annyi sok másból — elkallódtak. Semmi adatunk, hogy volt-e a Társulat tisztviselője, de ez több, mint valószínű. Ő volt az években az akadémia legelső poétája, hihetetlen, hogy idősebb diák korában az ifjuság ne ajándékozta volna meg bizalmával s ne ültette volna az önképezde elnöki székébe; de ismétlem, erről adatunk nincs. A kiadás esztendejében állítottak össze egy részletes statisztikát Zsutainak az önképezdeben való működéséről, amelynek egy példányát Csikynek küldték. Irattárunkban azonban több nincs, pedig ez kétségkívül a legbecsesebb adat volna.

A Zsutai-ügy legelső adata nagytiszteletű Balogh Ferencnek Beczner Frigyes főiskolai szeniorhoz, az önképezde akkori elnökéhez intézett átírat. Az átírat két kérdést hangoztat, kérdi: hajlandó-e a Társulat Zsutai műveinek kiadására, a másik ajánlja, rendezzen az önképezde gyászünnepelet. A gyászünnepelet valószínűleg meg lett tartva, adatunk erről sincs.

A kiadás ügyét lelkesedéssel veszi kezébe az önképezde; innen kezdve a nagy munka minden szála a Beczner Frigyes kezében fut össze. A szegény, lesújtott édesanya beleegyezését Orbán Mihály ny. esperes megszerzi, Csiky Kálmán vállalkozik az előszó írására, Debreczen város tanácsa megszavazza a munkának fél áron való nyomtatását.

Kezdetét veszi az előfizetők gyűjtése. Rövidre szabott munkámnak nem lehet célja ama sok lelkes gyűjtő felsorolása, akik hozzájárultak a nagy sikerhez. A viszonyok is mások voltak, ez igaz, mégis csodás, hogy az iveken Debreczennek majdnem minden ismertebb nevű embere szerepel. Rövid idő alatt 600 előfizető gyűl össze és a kötet 1872-ben a Csiky Kálmán előszavával, 12 iv terjedelemben megjelenik.

Ez a kiadás története. Kritikákat az irattár számára nem gyűjtöttek, mást, mint jót, azok sem mondhattak.

Álomlátások.

*Beteg vagyok. Beteg a testem, lelkem
És lázas álmólátások gyötörnek.
Ébren vagyok s a régi kísértetek
A félhomályból elő-előtörnek.*

*Ott jön... ott jön; nehéz selyemruhában
Közélg felém egy magas nőalak.
Oh, borzalom, megáll az ágyam mellett
— De hiszen téged én már láttalak.*

*Miért jöttél, mondd, miért jöttél hozzám,
Nem volt elég a bánat, szenvedés?
Már annyit, — annyit elraboltál tőlem
És neked minden áldozat kevés?*

*Semmit sem szól, csak tulvilági arccal
Nagy szomorúan réám mosolyog,
S hogy megy tovább ósdi selyemruhája
Oly rémesen suhog-suhog.*

— n. —

A párbaj.

Irta: **Biky Andor.**

Kovács az éjszakát a kocsmában töltötte. A sárgára meszelt ósdi épület egymagában állott az országút mellett és alig pár ezer lépésnyi távolság választotta el a város legszélső házaitól. Aféle kirándulóhely volt a kocsmá. Meleg nyári vasárnapokon itt üzik ártatlan kedvteléseiket a sörszopharakkal a városbeli mesterlegények. Ilyenkor egy recsegős svábbanda harsogja tele a környéket és a kimenőt élvező cselédnányok tánchoz illegetik magukat a kocsmá szellős szalétlijában.

Igy kora tavasszal azonban nagyon elhagyatott a kocsmá és amikor Kovács felnyitotta a szemét az ivóban rögtönzött fekvőhelyen, hirtelen el sem tudta képzelni, hogy hol van. Ugy egyezett meg a barátaival, hogy hat órakor itt fognak találkozni. Nem akart otthon lenni ezen az éjszakán. Az édesanyja biztosan észrevette volna izgatottságát és nem akart neki hiábavaló aggodalmakat okozni. Mikor véget ért az előadás — Kovács kórista volt a színháznál — kezét fogott barátaival és szorosabbra gombolva kabátját elindult a hűvös márciusi éjszakában. A kocsmá várakozása ellenére üres volt és jó ideig egyedül üldögélt az ivó kecskelábu asztala mellett. Amikor aztán megunt a magamagával folytatott társalgást, a vendéglős segítségével ágyat készített magának egy rozszant fakanapén és

minthogy már jórég nem volt pihenésben része, csakhamar el is aludt.

Egy jó negyedóra még hiányzott a hatból, amire Kovács teljesen felöltözködött. Vállára vette felöltőjét és cigarettára gyujtva kilépett az ó ajtaján.

Sokáig elnézdelődött az ébredő városon és a város felett messze kimagasló öreg dómjoidőre lekötötte a figyelmét. Aztán az országút felé fordította a fejét és a városba igyekező falusi szekereket nézegette. Általában — mint ahogy a kissé korlátolt emberek szokták — szeretett mindent jól megnézni és hosszú szemlélődéséből csak akkor riadt fel, amikor az országút sorompójánál egy kocsi tűnt a szemébe. Kovács nem tartozott a nagyon bátor emberek közé. Hirtelen eszébe jutott a párbaj és erre a gondolatra fájdalmas érzés nyilallott a szívébe. Idegesen dobta el a cigarettáját, azután az órájára nézett és magában pokolba kívánta az egész számárságot.

A kocsi üres volt és elhaladt a kocsmá előtt. Most már türelmetlen lett Kovács és nagy léptekkel kezdett sétálni fel és alá. Folyton ismételte magában, hogy a dolgon már ugysem lehet változtatni és legokosabb ha egyébre gondol. De minthogy alapjában nagyon idegenkedett minden lelki megrázkódástól, a kényelemszeretete erős vitát folytatott a hevességével, amely ilyen kellemetlen helyzetbe sodorta.

Tulajdonképen nem is volt érdemes nagy dolgokat csinálni az egészéből. Igaz ugyan, hogy Kendelényit már kis diák korában ki nem állhatta és azóta sem tudott rá gondolni gyűlölet nélkül. Darabos, ószinte gondolkozása fellázadt a sors igazságtalanságán, amely az üresteju, léha gavallért elhalmozta szerencsével. Valamikor együtt jártak a gimnáziumba és akkor a szegény sorban élő Kovács nyílt ellenségeskedést folytatott a már akkor is elbizakodott urfival.

Attól az időtől kezdve most látta először Kendelényit. Egy új koristalány szerződött a társulathoz és mindjárt az első napon barátságot kötött a kissé mogorva természetű Kováccsal. Belekapaszkodott a karjába és amikor este leénekeltek a magukét, azt mondta neki:

— Most már mutassa meg, hol lehet itt vacsorálni?

Elmentek együtt a vendéglőbe, ahol az eleinte békétlenkedő Kovácsnak lassanként elpárolgott a mogorvasága. Mindjobban megbarátko-

zott a leány huncut szemével és magában elhatározta, hogy ezután igyekezni fog a kedvében járni.

Amikor úgy gondolták, hogy már eléggé kiélvezték az estéjüket — Kovács karját nyújtotta a barátnéjának és igyekeztek kijutni az asztalok között. Egy nagyon virágoskedvű férfitársaság mellett haladtak el, amikor a leány valami igazitani valót talált a derekához fűzött virágokon és ekkor valaki megsimogatta a kezét. A leány félig kacagva, félig méltatlankodva ugrott odább, Kovács pedig úgy gondolta, hogy ezuttal erélyesen kell fellépnie és valami nagyon erős gorombaságot mondott az asztal végén ülő szőke urnak. Az felugrott a helyéről és Kovács Kendelényivel találta magát szemközt.

A társaság tagjai szintén felugráltak a helyükről és a tettlegességet megakadályozták, de az ügynek természetesen folytatása lett. Kovács még másnap is méltatlankodott az eset fölött és még mindig úgy vélekedett, hogy jogosan leckézette meg a tolakodó gavallért.

Most is ökölbe szorult a keze, ha arra jeleentre gondolt. És bár először dühös volt az embereire, akik a párbajt ráerőszakolták, most úgy érezte, hogy irgalom nélkül meg tudná ölni azt az embert.

A különben nagyon békeszerető és istenfélő Kovács nem ismert magára. Sohasem voltak ilyen vérengző gondolatai. Sohasem haragudott senkire, és nem emlékezett rá, hogy valamikor ennyire kijött volna a sodrából.

Azzal tisztában volt, hogy nem a leány miatt van így fölingerelve. Ahoz neki semmi köze. Csak az az ember volt kiállhatatlan előtte. Méltatlannak találta, hogy ő, a csendes, magánakvaló ember most lelkigyötrelmeket szenved és talán áldozatává lesz ennek a hitvány párbajhősnek. Ki tudja, hány embert tett nyomorékká, mert nem tetszett neki a képe, vagy mert csinos aszszonyt mert feleségül venni? És ki tudja, az az ostoba golyó nem fog-e most valami nagyon boldot csinálni?

Kovácsnak nem volt sok veszteni valója, de amikor erre gondolt, hirtelen nagyon elszorult a szive. Az édes anyja jutott az eszébe. Valami égette a szemét, — nagy kétségbeesés szállotta meg. Egy gondolat nyilallott az agyába. Hogy jellemtelenség kockára tenni az életet! Neki élnie kell. Nem lehet itt hagynia az édesanyját.

Felnézett a szürkés égboltozatra, mintha

onnan várna segítséget. Nem akart már gyilkolni, — élni akart! Nagy bünszűnek érezte magát, aki megfélekedett legszentebb kötelességéről. És mindent odaadott volna érte, ha meg nem történtté tehetné volna, amit elkövetett.

De most már hiába akarta volna megnyugtanni magát. Az agya lüktetett, szinte hallotta a szive dobogását. Minden idege magvadult és úgy érezte, hogy rögtön meg fog örülni.

És most már ártatlannak látta Kendelényit is. Egyedül magát okozta azért, ami történt. Most már nem találta igazságtalannak, ha neki kell belevesznie ebbe a küzdelembe. Miért is akarta megölni Kendelényit? Bűn, nagy bűn volt erre gondolnia. Az a másik csak védte magát, ő, egyedül ő hívta ki a végzetet maga ellen.

Kovács tisztán érezte, hogy utvesztőbe jutott.

Egy falóca állott a korcsa előtt. A dühös járkálásba holtra fáradt Kovács öntudatlanul rogyott le rá. A halálraitélt lemondásával bámult maga elé és elszánta magát, hogy elenállás nélkül engedi magát megölni.

Ezután már alig vett tudomást arról, ami körülötte történt. Homályosan látta, hogy egy kocsi állott meg a korcsma előtt és a következő percben két ur a karjánál fogva beemelte a kocsiba.

Kovács lehunyta a szemét. Mintha messze távolról jönne a hang, úgy zúgott fülébe társai beszéde. Az egyik a leányról kezdett beszélni, akit tegnap már együtt láttak Kendelényivel. Nagyon fel volt indulva a leány impertinens viselkedése miatt és amikor Kovács ráemelte üvegesedő szemét, láthatóan megdöbben barátja kifejezéstelen tekintetén.

Kovács újra lehunyta a szemét és többé nem is igyekezett érdeklődést mutatni barátai társalgása iránt. Most már gondolatai sem háborgatták. Teljes kábultság vett erőt rajta és amikor visszatért, az öntudata már akkor nem ült a kocsiban.

Egy hideg tárgyat érzett a kezében és erre az érintésre újra keringeni kezdett ereiben a vér. Körülnézett. Néhányan állottak körülötte. Megismerte Kendelényit, aki kissé távolabb szembe állott vele. A gavallér mosolygott, — Kovács tisztán látta, hogy mosolygott és ebből a mosolyból halálítéletét vélte kiolvasni.

Tulajdonképpen nagyon izléstelennek találta, hogy ellenfele jókedvet tud mutatni, amikor valakinek az életéről van szó. De nem sokáig tűnő-

dött ezen. Szeme megakadt a Kendelényi gomblyukába tűzött virágon. Kovács elcsodálkozott. Mintha bálba készülne az az ember, amikor őt akarja megölni. Már reá is emelte a pisztolyát. Most hull le a függöny utoljára.

A következő pillanatban azt hitte Kovács, hogy megsiketült. Egy golyó süvitett el a füle mellett. Az agya zúgott, minden csöpp vére a fejébe tódult.

Egy hosszú másodperc telt el azután, Kovács egy életet élt át egy perc alatt. Maga előtt látta azt az embert, aki nyugodtan, egykedvűen várta az ő golyóját. Látta saját magát, amint a poklok kinjait szenvedve néz szembe a halállal. Egymásután játszódtak le előtte azok a küzdelmek, amelyeket az élet kicsinyes fukarságával folytatótt és látta annak a másíknak örömmel, reménnyel kipárnázott életpályáját. Neki küzdés az élet, amannak kedvtelés. Milyen nyomorult ő és milyen boldog amaz. És ő fél, — nem az! Pirul, amikor ezt elgondolja. Milyen egyenlőtlen küzdelem!

Hirtelen vad düh fogja el, szemeit elborítja a vér. Egy ember-alakot lát maga előtt, amely folyton nő-nő és hozzá közeledik. Érti, hogy az a közeledő rém ellene tör. Nem lát semmit, csak azt az óriási alakot, amely megmérhetetlen nagyságúra nőtt. Már csak néhány lépés választja el tőle. Védekezni akar, — elébe tartja a pisztolyát. Ziháló melléből vad ordítás tör elő, — félve, remegve belelő a rémbe. Azután leereszti a kezét és eszelős rémülettel néz maga elé.

Superbia.

Irtó: Szabó István.

I.

Hivott a szellő, napsugár, virág
És mentem, mint az álmodó, előre.
A mohoslábu vén tavaszi tölgyek
Rám bólogattak, régi ösmerősre.
Egy-egy virág — tán szíve volt szegénynek —
Leszállott hozzám, amint észrevett,
S egy kis madár, szívsajgató dalával
Ott csattogott, sirt, szállt fejem felett.

S míg végigszóttem egy-két színes álmot
És meghallgattam csattogány dalát,
Sajgó lelkemnek forró vágya támadt,
Hogy elzokogjam könnyét, bánatát...
És elbolyongtam; könnyem elszivárgott,
S a tördelődző sóhaj szárnya vitt,
S amerre mentem, suttoztak mind a lombok:
Megint siratgat, temet valakit...

II.

Fehérvirágos akácok alján
Óh hányszor elfog a vágy utánad!
S a szívreszálló illatár nyomán,
De sok zsibongó, fényes álom támad...
S míg május bűvös alkonyán merengek,
Az édes illat mély mámorba renget.
S ott a virágos akácok alján,
Megálmodok egy tulvilági vágyat...

Fehérvirágos akácok alján
Mily drága lenne átkarolni téged;
A sóhajoknak szárnyán átrepülni
Csókok között a tündérmesszeséget!
Szívem remeg... Az illat égbe árad...
Széthull az ábránd... Könnyem is megárad...
S fehérvirágos akácok alján
Meghalnak mind az álmok és remények!

III.

Siró szavu kis csalogányok,
Illatszóró fehér virágok,
Eljön reátok nemsokára —
Ha majd a dal s az illat mind elárad —
Siró daloknak,
Fehér szírmoknak lassu hervadása...

Siró szavu kis csalogányok,
Illatszóró fehér virágok,
Az álmok is mind sirba szállnak...
S ha álmavesztén szívem itt szakad meg:
Illatban, dalban
Vigyétek hírül szép Superbiámnak.

IV.

Szived, ha egykor szeretni tudna,
S te lennél Muzsám, én fehér Madonnám:
Titkolt nevét a szép Superbiának
Örökéletű dalokba fonnám...

Igy tompa érc a toll s megáll a szó,
A képzeletnek homályba vész a fénye,
Lelkem szeretni, szívem siratni tud csak,
Óh májusisten legszebb költeménye!

Miért kellett Ádámnak az almába harapnia?

Megbocsáttok kedves olvasóim alább elkövetendő bűneimért, hogy annyi meg annyi száraz számmal gyötrendelek meg benneteket; megbocsáttok mégis, mert ezek a számok csak rövid ideig unalmasak, hogy aztán a képzeletnek annál nagyobb teret nyissanak a szárnyalásra.

„Oly jó nekünk szemeinkkel néznünk a napot“. Érti ezt minden ember; épen ezért meny-

nyire elitéljük Éva anyánkat, amiért becsületben megöszülendő Ádám apánkat annyira beugratta, hogy aztán minden jó és rossz tudója legyen.

Pedig — mindjárt meglátjuk — akkor az egyszer jónak bizonyult a papucs kormány; valószínűleg jót tett velünk Éva anyánk akkor, késő unokákkal, mikor az öreggel megétette az almát.

A biblia — melynek minden tekintetben illő tisztelet adassék — világosan megmondja, hogy az emberiség halhatatlanságot élvezett volna, ha Ádám ősapánk el nem rontja a dolgot; s ő élne még ma is, s gyönyörködhetnénk szép számú családjában. Eddig rendén van a dolog; de most már nem csak az okozhatja az öreg urnak fejtörést, hogy miként gyakoroljon apai tekintélyt, hatalmat gyermekei felett, de sőt az is, hogy hova tegye őket?

Mert így áll a dolog! — És most kérem olvasóimat, kövessenek számolásom folyamán, hogy saját magukat is meggyőzzék, engem is ellenőrizzenek.

Tegyük fel a biblia adatainak szemünk előtt tartásával, hogy Ádám óta csak 6000 esztendő folyt le. Tegyük fel továbbá, hogy a folyton szaporodó házasságokat mindkét nemet illetőleg 30 éves korban kötötték, s minden ily családból csak 3 utód marad. S ezek a feltevések szemmel láthatóan alulmaradnak meg az átlagosság színvonalán is. — Ha mégis pusztán ily feltevésekből indulunk ki, a föld jelenkori lakosságának számához e geometriai progressió végrehajtása után jutunk:

$$S = a \frac{q^n - 1}{q - 1}$$

mely esetünkre alkalmazva:

$$S = 4 \left(\frac{3}{2}^{200} - 1 \right),$$

mivel 6000 év óta a fentebbi feltevésünk alapján 200-szor történt szaporodás.

Most tehát, ha vesszük a logaritmus-táblát megfejtjük az egyenletet, azt találjuk, hogy az Ádámtól származott összes testvéreink száma csak 661,180 quintiliónyi csekélységre rugna. — És e számon ne ugorjunk csak úgy felületesen keresztül; — biztosan állítom, te is kedves olvasóm, csak gépileg ejtetted ki, — jer, tapasztalati uton hadd próbáljam előtted elképzelhetővé tenni.

A föld felülete 9 millió \square mérföld, vagy számításunknak megfelelőbb, célszerűbb mértéke szerint 5347 billió \square láb. Erre a mindenesetre tekintélyes nagyságu gömb felületre kell tehát el-

helyeznünk a halhatatlanságnak örvendő emberiséget. Nézzük, hogy boldogulunk?

Mennyit szánjuk egy ember számára? Talán egy, m^2 -t? ami semmi esetre sem elég? Mégis, vegyünk csak egy lábnyi területet, amelyen természetesen csak állva kell maradnia, mivel a másik, harmadik és a többi \square láb terület megint más tulajdona.

Könnyen látható, hogy így még nem oldottuk meg feladatunkat, mert még csak 5347 billió embernek adtunk helyet. Hát a nagy többséggel mit tegyünk? „Mit? — kérdi az akadémikus — hisz' ily nagy tömeg összezsúfolásánál meg van az a lehetőség, hogy átlag 1—1 \square lábnyi területre két, három, sőt több ember is elfér!” — „Hát, édes barátom, csakugyan nem ismered testvérednek még a számát sem! Gondold meg csak, hogy nem egy, nem két, nem három, hanem épen 123 trillió embert kellene egy \square lábnyi térre szorítanod, ha a föld felületén mindenesetre helyet akarsz adni minden embernek“.

Bizony csak kénytelenek vagyunk egymás fejére állítani őket. Könnyen el tudjuk aztán képzelni, hogy hány sor emberréteg jön egymásra? Épen 123 trillió sor.

Most már előttünk áll a föld képe.

Lisztés zsákok módjára egymásra rakott 123 trillió emberből álló oly oszlopot építettünk, mely — jól emlékezhetünk a föld felületének lábokban kifejezett nagyságára — 5347 billiószor ismétlődik.

Tegyük fel, hogy az oszlopot alkotó minden egyes ember magassága csak 4 láb; (s te, olvasóm biztosan magasabb vagy!) e feltevésünkből könnyen hozzá jutunk az oszlop magasságához, mely nem több, se nem kevesebb, mint 492 trillió láb vagyis 20,000 billió földrajzi mérföld.

Bizony, bizony: a fejére nőtt Ádám apánknak az ő legfiatalabb unokája! Képzeld csak, hol állhat ő most? Épen ezer milliószor távolabb, mint hozzánk a Nap. S mi következik ebből? Az, hogy az így felszaporodott, halhatatlanságnak örvendő emberiség már napjainkig is kiszorította volna nemcsak magát a Napot, de sőt az összes bolygó rendszert, mert hiszen a föld minden egyes \square lábnyi területére a fentebb említett magasságu oszlop nehezedik köröskörül.

Tegyük fel, kedves barátom, hogy te oly szerencsés helyzetben vagy, miszerint te tarthatsz válladon egy ily, többször említett élő oszlopot.

Eddig sem lehetett kellemes helyzeted, de ma mintha azt éreznéd, hogy e percben hirtelen nagyobb súlyt gyakorolna rád a feletted emelkedő ember-láncolat, mint csak a megelőző pillanatba is. Te mindenesetre kíváncsi vagy e hirteleni súlyváltozásnak megtudni az okát, Nyulsz a távirda-készüléked után, mely által leghamarább értesülhetsz a baj okáról unokádtól, ki a sorban legvégül áll

Mit gondolsz, mikorára számíthatsz válaszra körülbelül? — Csekélység! Unokád már 333,000 billió másodperc múlva sürgönyöd birtokában van mert bizony a villanyszikrának 60 ezer mérföld megfutására egy másodperc nagyon elég; vagyis épen 10000 esztendő múlva unokád is hozzájuthat, hogy távirat utjan értesítsen, mely választ te is 10,000 esztendő múlva kapsz meg.

Csak az a baj a dologban, hogy legfiatalabb unokád már ekkor alig lesz legfiatalabb unokád, mert a szegény jó ember ekkor már trilliószoros nagyapa.

Elégnek tartok ennyit. Azt hiszem: eléggé világosan áll előttünk az a kényelmetlen helyzet, amibe jutott volna az emberiség, ha Ádám apánk bele nem harap az almába.

Csak egyre nem tudok felvilágosítást adni magam se. Milyen lehet a biblia által emlegetett Josafát völgye, ahol a végítélet napján — mint meg vagynak írva — az Ur maga köré gyűjti a sirből kikelt emberiséget?

Nagy Sándor.

Versek.

I.

*Mit ér május nyíló virága,
Mit ér a dal, madársereg?
Ha lelkem haldokló világa
Oly fájó, bús emlékezet!*

*Mit ér a nyíló rózsapálya,
Hol mindenkire üdve vár?
Ha lelkem örök éjhonába
Nem világít be szemsugár.*

II.

*Szívemben úgy zsong valami.
Epedő érzés hatja át.
Ugy szeretnék én szeretni,
Egy gyöngéd, kedves ibolyát**

*Ugy szeretném én, imádnám,
Ugy, amiképp még senkisé,
Megosztanám az üdvöm véle,
S a lelkem, éltem, mindenem!*

*Neki adnám hűségemnek
Tűzpróbát állt aranykövét,
Csakhogy szeretne az a lányka,
Kiért szívem még most is ég!..*

Oláh István.

Glosszák a tanévről.

Volt nekünk egy nagy emberünk, ki azt írta valamikor: munkásság az élet sója! Ki hitte volna akkor, hogy így is lehet rá rímelni és pedig örök igazságként talán: ígéret a fentartója. Pedig dehogy! Oly szépen bizonyítja ezt a főiskolai ifjuság. Ifjuság, a nemzet virága, nagy reménye, — ez az örök munkásság!

Örök munkásság volt e tanév, a társulatok jegyzőkönyvei, az ifjuság társadalmi élete bizonyítja ezt. Szálljon hát rájuk dicsőség, tisztesség és a tiszti karnak hálaadás, az elnöknek légyen érte magasztalás! No, de lássuk!

*

Van ebben az öreg iskolában egy imádkozó, predikáló egyesület. Erről hát először! Olyan missziót végzett ez, hogy kész címe lehetne missziói egyesület. De valóságos tudományos társulat is. Komoly theologiai kérdések, alapos bibliai ismeretre valló felolvasások voltak itt napi renden. Volt benne legalább is öt vita ülés, melyen kiváló sikereket értek el a vitatkozók s tisztázódtak a theologia kérdései. Társadalmi téren fejlesztette a kálvinista öntudatot. Annyi felolvasó protestáns estély, mint az idén, sohasem volt! S egytől-egyig mind remekül sikerült.

Babér, hervadhatatlan babér érte!

*

De a theologusok köre hagyján. Ez semmit sem csinált, hanem a jogászoké! Az ő „tudományos társulatok” az igazán dolgozott. Oly népek voltak ülései, hogy az ajtóra ki lehetett volna függeszteni: telt ház! Telt ház előtt olyan jogi kérdésekben hoztak határozatokat, hogy a Döntvénytár okvetlen hozni fogja valamelyik számában. A régen vajudó Széplaki emléktáblát nagy-szabásu ünnepély keretében megvalósította. Szóval folyt a munka. Tagjai még azt is tudták, hogy könyvtára van!

Haladás volt, lesz is talán a csőd napjáig! Amikor a tétlenség okvetlen bukik!

*

Van még e fakultáson egy pénzgyesület is. Ez olyan sikerült multságokat rendezett, hogy az előző évekbeni vezetők arcpirulással nézhetik őket, ők nem tudtak ennyit!

De valódi feladatát is teljesítette derekasan! Elvben pénzt utalt ki!

*

Az öreg olvasó! Hej, de várná a renoválást. De meg is kapta! A választmány teljesen új butorokkal szerelte fel. Tagjai mind intakt, tisztességes emberek. Az ujságok otthon való olvasásának elvét vallják. S ezt nagy elő szeretettel gyakorolják. Nagy jövő vár az olvasóra! Ide s tova csak a butorokból kihullt szalma darabokat lehet olvasni benne, azt is csak unalomból!

*

Egyetlen egyesület, amelyik semmit sem csinált: az Irodalmi Társaság. Mert csak „Rákóczi ünnepély“-t csinált, „Oratoriumi emléktáblát“ leplezett, kiadványokkal is jelt adott magáról. Meg még élet is volt benne!

Hogy is van csak? Ki multjára érzéketlen, szebb jövőre érdemetlen! Uraim! Sok mindemből megárt. Ajánlanám legyen érzéketlen az ifjúság az elmúlt év iránt, mert ennyi munka, ha jó is... No, de jövőre! A fentieket igérjük ugyan, de meg is adjuk.

Ugy lesz?

Satiricus Criticus.

Két vers.

Irtá: Nemo.

Kizárva.

*Óh, mért nem tudok megnyugodni,
Hogy minden úgy van jól, ahogy van?
Miért is vágyom teutánnad
Remegő, esdő sóhajokban? . . .
Miért nem tudlak megátkozni,
Hogy csalfa lettél s hűtelen,
Hogy szívtelenül s kacérul
Csak játszadoztál én velem! . . .*

*De én szeretlek és imádlak
Tán forróbban, mint egykoron.
És lázadóva, vétkes gyásszal
Jajdúlok fel a romokon . . .
Nem tudlak én már elfeledni,
Magam hiába álltatom!
Te vagy szívemnek gyilkolója:
Az örök, élő Fájdalom!*

*Ugy jársz előttem, mint lidércfény
Bús, csillagatlan éjjelen,*

*Mely csalfa módon most kiálszik,
Majd imbolyogva megjelen . . .
Futok utána roskadozva,
Lihegve, égve, szilajan
S midőn már úgy tetszik: elérem:
El-szertefoszlott, oda van!*

*És ti meleg kis fészketekben
Csak éldegéltek párosan
S ha szélvihar zúg kinn, a tájon,
Csak összebujtok boldogan . . .
És künn, az édenből kizárva
Egy árva lélek sír csupán
És együtt jajgat a viharral
A vesztett boldogság után.*

Trubadúr ének.

*Zengő szavakkal óh, de sokszor
Írtam tehozzád éneket!
A szívem minden szenvedésit
Elpanaszoltam teneked . . .*

*Mint bús trubadúr kóboroltam
És szállt a sóhaj, sirt a nóta . . .
Sok szép leányszem sirt fölöttük,
Csak te nem tudtál mitse' róla.*

*Egy bús poéta sóhajára
Az idő meg nem állt soha . . .
S te már egy szürke férfiúnak
Vagy — talán boldog — asszonya . . .*

*És én terólad álmodozva
Megyek göröngyös úton
És húll a zápor két szememből,
Mikor terólad zeng dalom! . . .*

El nem küldött levelek.

Első levél.

Tele van a lelkem, mint a virágok kelyhe kábító, csábító, andalító illattal. Tele van a lelkem, mint az erdei madarak szive szerelmes nótával. És nem tudom, nem merem neked elmondani, mert félek, hogy megöl az a sok érzés. Azok a kis talitarka virágok is, meglásd, meghalnak, elhervadnak, mert nem tudják a sok illatot mind kiontani. Azok a kicsi kis fülemüle szivek is, meglásd, megrepednek, mert nem fér el bennök az a mindig szaporodó sok szerelmes nóta...

Vágytam már én utánnad... Nem, mégse! Nem te utánad! Mást hívtam, mást kerestem én...

Vágytam már a tavasz után, kértem, óh jöjj tavasz! Szivem epedve vágy utánad! Óh jöjj és hozz el valakit a lombosodó erdőbe, aki a szive-

met elvigye magával! Hívtam, kerestem valakit, mert üres volt, mert árva volt a szívem nagyon... És te jöttél el, mint a virágfakasztó napsugár az ébredező kertre, mint a pirosuló hajnal a szürke égboltozatra és virágzásba borítottad a szívemet. A lelkem megzsundult százezernyi dallal, a szívem kiáradt forró illatárral és vágytam utánad mind jobban-jobban. Lelkem alig győzte várni az estét, mikor a táncterem ajtajánál újra megtalálhatlak...

Óh bár csak ne láttalak volna meg! Óh bár ne hallottam volna szavad! Óh bár sohse nézett volna rám szemed gerjesztő, gyilkos, tüzével! Mert érzem, hogy tüzre lobbantasz, rabul ejtesz és végre meggyilkolsz — nem sokára.

Második levél.

Mint szerelmesen suttogó éjszaka az erdőre, úgy borult a szívemre valami nagy, nehéz, sötét bánat. Magam sem tudom miért, csak szeretnék meghalni. Ugy nagy titokban meg-megered a könnyem és lassanként bántó nedves lesz a sirástól a fejemalja. Azután álmodozom terólad, tevéled, teérted, teutánad!

S mikor megszűnik a morfiumlázás gyönyörű álom, mikor az elém varázsolt szívárványos kép eltűnik előlem, akkor olyan hidegnek találok a forró májusi reggelt. Akkor olyan sivár az élet, hogy megutálom, mert te nem vagy közelemben, Akkor olyan gyűlölt lesz előttem a szegényes kis szoba, amelyet pedig úgy megszoktam, úgy megszerettem. Akkor olyan közömbös annak a fehérhaju szép öreg asszonynak a csengő haja, aki úgy szeret engem, hogy búskomorságom, könnyhullásom okát még csak nem is kérdezi, nehogy még jobban megfájtassa véle szívemet... Tudja szegény, hogy szeretek valakit s tudja, hogy hiába... hiába...

Tudod te, ki az a fehérhaju szép öregasszony?... Ugy-e nem?... Pedig az is nagyon szeret téged, mert hogy nagyon szeret a fia is. Pedig te nem érdemled meg ezt, mert engem gyűlölsz, megvetsz... Ugye megvetsz? Ugye gyűlölsz?...

Nem érdemled te ám sem azt a sok virágot, melyet szívemből tépegetek ki, sem azt a sóhajtasoktól kergetett patakocskát, amely szívemből, szememből feléd árad. Olyan kegyetlen, olyan büszke vagy...

Figyeltelek... Mindenkihez jó, mindenkihez kedves vagy — csak énhozzám szívtelen... Fi-

gyeltelek; mindenkire mosolyogsz, mindenkit szeretsz, mindenkit megigézel — csak én tőlem fordítod el arcodat, csak engem utálsz, csak engem akarsz eltaposni...

Superbia! Szép Subergia! Ugy-é neked nincsen szived?... Ugy-é nincsen...

Harmadik levél.

Ahogy a fehérvirágos akácok alján szívemből szálló csattanó madárdal engem is sirásra gerjeszt, el-el álmodozom felőled. Egy mennyei nagy vágyakozás belelopódzik a szívembe és ott is kísértget — te utánad! Nevedet belevésem a százados vén, kövérvirágu vadgesztenyefák oldalába és beírom szépen a lábam alatt heverő lehullott fehér virágok közé.

A lombos homályban rejtező, büszkélkedő virágot sokáig nézem. Azt gondolom, te vagy az. Színes lepkék szállongják körül. És te jutsz eszembe róla.

Téged is így rajognak körül divatos, szép mezű, csillogó szárnyu lepkék. Én is ott vagyok köztök. Én is úgy vágyakozom utánad. Csakhogy én jobban szeretlek, mint a többiek összesen. És aztán mindenkinek adsz ajkadról egy kis mézet, kelyhedből egy kis himport, csak én tőlem fordítod el gyönyörűséges szép virágfejed... Igazad van... Hisz az udvarló lepkék színes tömkelegében én csak szürke, himetlen szárnyu éjipillangó vagyok... Igazad van... Az mellékes, hogy nagyon szeret... Ezért ki kell kacagni a vakmerőt... Az is mellékes, hogy meghal utánad... Maga szerezte, ne vessen másra!... Csak az a fő, hogy koldusdiák! Ezért el kell taposni, mint a hernyót.

Pajzán szellő incselgésétől megrázkódnak a csiklandozott virágos lombok. Egy kis madár is édesen kacagni kezd... Talán a párját látta meg, valamelyik lombos ág tövében... Én is felébredék álmodozásomból. Szemem a porba irt nevedre tűz. Azután elhomályosodik az az esdve vágyó panaszos két szem az előtörő könnyektől ..

Fehérvirágos akácok alján meghalnak mind az álmok és remények...

Nem is tudom én, leirt nevedre mért hull a könnyem, mért fáj a szívem, fájó panaszra mért nyilik ajkam? Talán arra gondoltam: lesz-é ut, mely engem valaha ártatlan fehér leányszobádig elvezetne...

Negyedik levél.

Egy héttel ezelőtt azt gondoltam: vége! Mindennek vége! Azt hittem: soha többet nem találkozunk. Szavad se hallom már, mosolygó arcod láttára sem fojtogathatja szívemet az a boldogyötrelmes fájó érzés. Éreztem, hogy nem tudok nélküled élni, éreztem, hogy vágyom más világba, ahol nincs a szívnek keserősége, ahol nincs is szív! És vártam... vártam, számlálgatva, sok robotos nap van-e még hátra addig, amikor majd .. elmehetek... nagyon messzire!

És nem így lett!

Megtaláltam az utat, mely fehér leányszobádig elvezetett.

Óh bár sohase tévedtem volna arra a töviseket virágzó keskeny utra.

Mert utánna megint üzött valami nagyon, hogy — indulhatok az örökétartóálmok honába.

Egy kép volt az oka, hogy még mindig várok az indulással; egy kép, melyet azóta könnyem csordultáig elnézegetek. Hiszen téged látlak, téged csókollak, téged imádlak, téged siratlak akkor, aki magad vagy a legforróbb vágyakozás! Hiszen tenélküled nem élet az élet, nem halál a halál, mert azután nem látom a vándorfellegget, nem hallom a madár dalát, szellő suttogását, lombzizzenését, nem érzem a napsugár bágyasztó csókját, amely mind-mind csak terólad mond bűvös szép meséket...

És újra találkoztunk... Ott, ahol álmaim születtek... Ott, ahol nemsokára el is temetgettem őket. Ott ahol már nagyon közel voltunk a Pokolhoz.

Ugy mentem ott melletted, mint akinek lelke már rég elköltözött, szótlán panasszal, hangtalan keserőséggel, amikor füledbe sugtam: nem érdekes nekem teérted meghalni sem!

Emlékszel-e reá?

S a gyilkos fehér porszemeket úgy fujdogáltam szét egyenként az illatáros levegőbe. Pedig tán jobb lett volna, ha... Hiszen egy üres piperkőc ostoba fecsegése többetérő volt előtted, mint egy, a melletted lobogó egyszerű szívnek kiáltó dobbanása. Hiszen észre sem vettél, szóra sem méltattál... Ezért hullt szét a méreg. Ezért mondtam, hogy nem érdemes teérted meghalni sem...

Mert igazán nem érdemelnéd!

Ötödik levél.

Óh, ha ez az éjszaka örökké tartott volna! Óh, ha az a hajnali pirkadást hozó nap megállott volna! Óh, ha az a fehér faszor végigjárása nem szűnt volna meg olyan nagyon hamar!

Mint a rabszivek királynője úgy mentél ottan, büszkén, felemelt fővel, diadalmas piros mosolygással.

A szinevesztett fakó álmok fakó álmodója pedig ott ment melletted, kezéd kezébe véve s úgy fogva azt sokáig.

Kezéd szorításátóh, de hogy adtam volna oda a csillagos mennyország minden csókos angyaláért.

Pokoli fehérséggel égő szeméd meggyújtott bennem egy eltikkadt vágyat. Megcsókoltam a piciny kacsót. S míg úgy mentünk ott kart karba öltve, míg forró vágyakozással igyekeztem lelkedhez jutni, míg holdkóros szerelemmel tele szívem csak alig-alig élt már, úgy éreztem, hogy a te tüzes véred átfolyt eredből az enyéembe s perzselve, örülten úgy rohant fel s alá, mint a méhébe dobott tüzes parázstól izgatott gőz. Ugy álmodtam, mintha szerelmes angyalnak csókja nyomán támadt volna az égen a hajnali pír s míg mentünk a fehérvirágos akácsor alatt, a fák telehintették utunkat fehér szíromlevelekkel és eltapostuk őket és úgy mentünk ott végig, mint egy diadalmas királyi pár...

Óh azt gondoltam, hogy az élet reményem rügyét virágvalóra váltja ..

Óh azt gondoltam, hogy... Eh! Őrült voltam! Mert hinni is mertem! De úgy éreztem, hogy az életet teérted újra átálélném! De úgy éreztem, hogy az a „kereszt“ nagyon gyönyörűséges keresztje lenne az én bolygó életemnek...

De megcsalatkozték... Hiszen tudhattam volna én már akkor, mi lesz a szívem sorsa! Hiszen örök ellentétek vagyunk mi ketten... Amikor te születted, dalos madár mosolygott rá illatos bokorban csattogó párjára... Mikor én születtem, sötét felhők közül kicsattant villámlás letört egy virágot... Madárdal és villámcattogása... Bolygó pálya a mi életünk. Kergetlek én, de futsz te más után, mint a nap meg a hold, hold meg a csillagok... Az a vándor, aki téged választ vezércsillagául, behull egy mély sirgödörbe... Az a hajós, aki a te sziréhangod után indul éji utra, nem látja meg újra hajnal pirkadását...

Ott, messzi hegyek közt, zúgó fergetegben bekiáltottam a neved villámcsattogással dörgő zivatarban a ropogó erdő fái közé... Superbia... Superbia... De a viszhangot elvitte a vihar...

Ott, messzi hegyek közt, zúgó fergetegben bevéstem a neved a fák sudarába.. Talán azt is letörte a villám...

A nevedet, a képedet beégettem a szívem közepébe... Talán azt a szívet is nemsokára meg-rágják a siri férgek...

Nem érhetlek én el soha, soha téged!

Hiszen te gyülsz, megvetsz engem... Hiszen képmutatás minden szavad, minden teted... És nem vagy őszinte hozzám, mert félsz valamitől... Félted azt, akit gyülsz... Azért vagy olyan jó hozzám néha napján...

Azt mondják: tettetés, játék, amit nekem mutatsz. Most már magam is látom, tudom, érzem...

A halálnak nagyon sok a dolga... Azért vagy te, hogy segíts neki a gyilkolásban...

Nem is tudom én... mi lesz a vége...

Utolsó levél.

Éreztem, hogy Május halni készül. Hallottam nehéz elváló sóhaját a virághullásban, láttam könnye árját harmatesillogásban, zokogó panaszát a lombsuttogásban...

És csakugyan haldokolt Utolsó napja volt ez.

Belesajdult a lelkembe... Elindultam, hogy megkeresselek... Ott bolyongtam szerte az utcákon, valakit keresve, valakit várva... Beszélni akartam veled, hogy elzokogjam bánatomat, hogy térdeidet átkarolva megsirassam Május halálát... Óh, mert ez volt az én legszebb, leggyönyörűsebb Májusom...

És elmentél... még meg se láttál...

Elbolyongtam... Künn a visszhangos erdő ölén, a temetkező Május kebelén megint elfogott a bánat. Egy kis aranyszegélyű levél olvasásába fogtam...

Van egy leány, valahol távol, aki nemrég tartotta kézfogóját... Szerettük mi egymást valamikor, régen, gyermekszerelemmel... A kis levél oly sokat beszélt... Egy szót kér csak az írója, hogy újra várjon egy holdkóros, álmodó fiura, akit szeret + még most is...

De azt az egy szót én már meg nem írom, mert van itt egy másik leány, aki fut előlem, mert látni szeretném; aki gyülsz, mert imádom;

aki megnevet, ha bánatom sirom ki előtte; aki meg se könnyez, bár meghalok utána

Azt az egy szót én neked írtam már meg...

És előszedtem egy csomó száraz virágot. Elővettem egy fehér leányképet, megcsókoltam őket sorba... Száradt virág... száradt remény.. Sugárdarabja fényes éjszakáknak...

Halk permetegben hullott arcomra az akác fehér virága. Felnéztem és felsóhajtottam... Bár csak mire az akác elvirulna, az én álmodó lelkem is meghalna, megfakalna!...

Madárdal szavára friss illatával üde emlék szállott a szívembe... Mikor ott sétáltunk a kerti utakon, virágágyak során, sugott-é neked valamit az a jázminbokorban csattanó madárdal... Mikor szivemből minden vér felszivárgott és követelő szavát fülembé zúgta, hogy átöleljelek ott a rózsák mögött... érezted-é, hogy karom fáradtan, reszketően ejtett öledbe egy leszakított virágot...

Oh nem hallottál, nem éreztél te semmit ..

Jobb is így... Ölelő karomtól, szívem melegétől talán hideg borzadás fogott volna el... Hiszen te gyülsz engem, mert én szeretlek...

Bánatos gondolatok közt aztán elszunyadtam.

Illatos berekben végig feküdtem a pázsit ölén. Apró gyermekcsapat játszott körültem, fehér ruhában, szomorú játszódanát énekelve: a Vágyak, Remények és az Álmodók...

Egyszerre csak te jöttél felém. De hirtelen arcod elváltozott. Hosszu karmokká váltak kis kacsóid, s vérszomjas dühvel üzőbe vitted szülöttemet. Azok sikongva memekültek szívem belsejébe. De te oda jöttél, szétszakítottad szívemet, s kiragadozva az apró fehér ruhásokat, megfojtogattad hosszú karmaiddal...

Felkacagtál és — eltűnt az álom.

Igaz álmodás volt ..

Nem az vagy te most, aki voltál, midőn először láttuk egymást!

Ébren is megölted te az én reménységemet, de a koporsójához legalább szegeket adtál...

Az álmodás alatt fehér szirmukat rám hullatták a fák Eltemettek a hulló virágok... Bár igazán eltemettek volna. Gyönyörű szép halál, fehér virág szemfedő alatt...

És megsirattam, hogy meghalt a Május... álmon, reményem szép ifju édesanyja... Vele együtt meghalt álmon, reménységem is... majd

nemsokára utánok megy a szinevesztett, fakó álmok szövője...

Tudom, hogy míg én Május tüntén zokogtam, a te ajkadon nevetés fakadt.

De lesz idő, hogy sirsz majd még te is, miattad eltévesztett élted boldogtalanságán; mert másodsorra sem virágozik még az akác, mikorra én már — elfeledt leszek.

Mert tenélküled élni nem tudok. De az Isten megfogja-é majd bocsátani neked, ha egy fehérhaju, tört szívű öreg asszony támasz nélkül marad a nagyvilágra... Bocsássa meg, mert itt van már az óra...

Elmegyek. Itt hagylak, hogy elfeledjelek... Mert az élet, az nem feledtet el!

Elmegyek, hogy szívem eltemessék, hogy eltemessenek benne téged is!

Elmegyek, hogy egy emléked legyen. s hogy büszke légy rá: egy koldusdiák mennyire tudott tégedet szeretni...

De addig még egyszer találkozunk... utoljára... utoljára...

Szabó István.

Ha te most . . .

*Ha te most itt volnál,
Forró szerelemmel zárnálak karomba,
Bűgő csókjainknak zenekíséretje
A madárdal volna.*

*Ha te most itt volnál,
Rászállna szívedre akác illatárja . . .
Tudom itt maradnál, tudom nem vágyódnál
Ki, a nagy világba.*

*Ha te most itt volnál
Bódító illatú akáctáknak alján,
Tudom, megsiratnád, hogy elmentél innen
Hűtelenül, csalfán . . .*

Marjay Géza.

A történet vége.

Írta: Vidovich Ernő.

I.

Én édes, bájos asszonykám, a hir kósza utakon eljutott hozzám is. Maga neheztel. Nem bántana annyira, ha nem épen maga volna. Maga, aki egy esztendő alatt oly közel férközött szívemhez (tudja, itt nem akarom megmondani, miért és hogyan) és ha nem azért haragudnék, aki a

legjobb barátom és akit rövid két hónapi ismeretségünk óta annyira megszerettem.

Higyje el, nagyon derék fiu. Tud kacagni, ha sirni szeretne és visszatartja könnyét, hogy mást ne bánthasson vele. Rettenetesen büszke, nem tud kérni, de odaadja utolsó falatját annak, akit szeret. És nagyon szerelmes szegény.

Irtam róla egy elbeszélést. Ezért haragudott meg rám. Nevetségesnek tartotta történetet írni azokról, akik ostoba indokokból el akarják dobni maguktól az Életet s közben elkövetnek még egynehány sokkal nagyobb ostobaságot és a végén visszariadnak a végvégétől, szépen megkomponált lélektani problémáért, amelyekkel azonban jólnevelt öngyilkos utolsó perceiben nem foglalkozik.

Hogy megbocsássón nekem, vagy még jobban megharagudják, elmondom, ami azután történt.

II.

Az ifju a Lord szerencsétlen vége után gondolkozva hazafelé indult. Lassan bontakozott ki a homályból a falu. Ott zúg az Élet, egyetlen ütései egyaránt sujtják az ügyest és az ügyetlent.

Feje még mindig el volt kábulva az Élet ütésétől. Szegény Lordról gondolkozott, aki azóta jobb világon vadászik vadkacsákra. Elfásult kedéllyel, álmos-álmokkal, álmos ideálokkal ért haza. Halálosan álmos volt, még mindig zakatolt benne a gondolat elaludni örökre.

Az ősi szenvedély, egész családnak, egész nemzetségnek átka forrt benne. Tizenkét éves korában már szíven lőtte magát egy asszonyért, akkor nehezen felgyógyították, azóta elkeseredetten viaskodott benne a szenvedély.

Viaskodott a sorssal, a társadalommal. Utjába állott mindenki, kikacagták, nem értették meg. S most itt állott kivette a világból. Kétségbeesve. Szerelmesen.

Az utolsó átvirrasztott éjszakák megbosszulták magukat, fáradtan dőlt az ágyára.

Aludt, zavaros, öntudatlan volt az álmodása. Mintha kereste, megtalálta volna azt a világot, amelynek már vége, amely a boldog istennel rombadőlt.

Sokáig álmodott. Éjszaka volt, mikor felébredt. A nyitott ablakon besütött a hold és sáppadt fényét az ágyára vetette.

Nyugtalanul nézett körül. Emlékezett, hogy

meg akart halni, sok időbe telt, amig rendbe szedte gondolatait.

Összerázkódott. Szörnyű könnyelműen abban a bizonyos tudatban, hogy megöli magát, elküldött néhány bucsuszólevelet, a legkedvesebbjének. S most itt a nagy szégyen.

A tusakodás a halálba kergette. Most már bizonyos volt benne, hogy megteszi. Reszketve kelt fel, kezében volt a fegyver s akkor a makrancos hold fényét a szoba közepére vetette.

Ijedten állott meg. Az asztalon megdermedve feküdt egy kutya teste, a Lord hullája. Véres szemeit szemrehányóan meresztette reá, kért, könyörgött.

Ájultan esett össze. A szörnyű lelki meg-rázkódtatás zenithjére jutott.

III.

Összegezzem asszonyom. Ha a gróf véletlenül nem aznap reggel adja ki a kegyetlen parancsot, ha szegény Lord véletlenül nem a temető felé veszi utolsó utját, ha az ifju apja véletlenül nem állattömő, ugy most nem botránkoznék meg fiatal barátomon és valószínűleg én sem végeztem volna be ezt a történetet. De ilyen véletlen az Élet.

Irodalom.

Vidovich Ernő új könyve.

A Magyar Irodalmi Társulat a jelen évben ismét tudott működni, cselekedni. Agilis vezetői kiragadták a tespedésből, felrázták nemtörődömségéből. Eklatáns bizonyítékát adta ennek új könyvkiadványával is. A Társulat a multban is mindig elősegítette azt, hogy tehetséges tagjai a nyilvánosság elé léphessenek munkáikkal s e törekvésében mindig támogatást talált ugy a városnál, mint a közönségnél. Most azonban a város támogatása elmaradt. A nemes tanács, mi okból, nem tudjuk, nem engedélyezte a könyv féláru nyomatását, amely kedvezményben pedig a Társulat évek hosszu során át mindig részesült. A Társulat azonban, bár nagy anyagi megerőltetésébe került, bizván a nagy közönség támogatásában. nem lépett vissza tervétől, mert nem anyagi haszonért, hanem tiszta, ideális célokért küzd.

A pünkössti könyvpiacon jelent meg a Társulat elnökének, a helyi írói gárda egyik kiváló

és nagy jövőjü tagjának, *Vidovich Ernőnek* a könyve „*A fantom álmai és egyéb elbeszélések*“ címmel. Szerzőnek ez már második kötete, mely bizonyára éppen annyira, vagy még jobban meg fogja nyerni az olvasók kegyét, mint első műve, a „*Lemondás*“. Mind az a jó tulajdonság, melyet a *Lemondásban* megtalálunk, itt fokozott mérvben van meg s hibáiból már sokat elhagyott. Ugyanaz a kifejező, erőteljes nyelvezet, mély lélektani analysis és érdekes cselekmény jellemzi e kötetét is, mint az elsőt. A gondolatok mélysége, a kifejezések tartalmas volta arról tesz bizonyosságot, hogy szerző sokat foglalkozik filozófiával. A sötét tónusokat kedveli, könyvéből fájdalom árad felénk, lelkünket valami megkapó bánat keríti hatalmába s elérzékenyülve tesszük le a könyvet, hogy újból és újból felvegyük s olvassuk, mig csak minden szava, minden gondolata át nem megy a mi szivünkbe, elménkbe. Természetes, hogy nem mindegyik elbeszélés nyeri meg osztatlan tetszésünket, sőt lesznek bizonyára olyanok is, kiknek jobban tetszik majd a „*Lemondás*“, de az bizonyos, hogy szerző teljes világításban csak ugy áll előttünk, ha mind a két kötetét alaposan ismerjük.

Ha az Irodalmi Társulat az idén semmi munkát sem végzett volna (pedig sokat végzett), akkor is nyugodtan tekinthetnénk vissza erre az évre, mert e kötet kiadása nagy és hasznos munka volt. Elősegítette egy ifju, kiváló tehetség fejlődését s szórakoztató, tartalmas könyvvel gazdagította elbeszélés-irodalmunkat, melyben a manapság lábra kapott ultramodern irányok közt csak ugy teng a tiszta, nemes irány.

Vidovich Ernő könyve méltán foglalhat helyet a Magyar Irodalmi Társulat kiadványai közt s hisszük, hogy szerzőt ez az elismerés buzdítani fogja arra, hogy még jobbat, még tökéletesebbet nyujthasson majd.

A csinos kiállítású könyv, melyet ajánlunk minden olvasni szerető irodalompartoló ember figyelmébe, *megrendelhető a Magyar Irodalmi Társulatnál vagy magánál a szerzőnél is (kollégium). Ára 2 kor. 40 fillér.* D.

Egyszerű történetek.

E czimen *Rácz László* joghallgató kollégánk kötet elbeszélést adott ki. Távol áll tőlem, hogy a kötet irányát kárhoztassam, vagy hosz-

szabb fejtegetésbe bocsátkozzam a modern és nem modern írók felől, elvégre nem tehetek róla, ha nem tudok Jókaiért rajongani. Nekem nem író, elismerem írói kiválóságait, de nem tudom többé egyetlen regényét sem végig olvasni. Pedig a szerző is ezt az irányt követi többé-kevésbé és éppen ezért szerencsétlen a kötet összeválogatása. A »Viharban« elégikus, félig-meddig erkölcsi irányu elbeszélését (szerző különben nagyon szereti a vallási és az erkölcsi disszonanciákat) követi a »Tóbiás kondoleál« már teljesen Jókai irányu elbeszélés. A »Hazarérés« és a »Testamentum« között (az utóbbi különben a kötet leg-sikerültebb darabja) van a »Konkurrencia«, ismét humoros novella. Egyáltalán vagy legyen a kötet humoros, vagy komoly, de az ilyen vegyes dolgok csak arra szolgálnak, hogy a hatást rontsák.

Leleki analysist csak a »Testamentum«-ban találunk. De ebben derekasan oldotta meg feladatát. Nem mond régen ismert dolgokat, mint a »Laci és Imré«-ben, a beállítás az elbeszélésnek épen kitünő. Beállítani különben is nagyon jól tud, kár, hogy néha sablonossá válik. Pedig a jó beállítás élvezhetővé teszi a legismertebb témát is.

Stylusában eredeti nincs, közlékeny, jól folyó, de sokszor rettenetes köznapiságokat mond. Pedig az ilyesmi csak a szedő munkáját könnyíti, olyankor nem is kell a kéziratba néznie, de az első szó után kiszedheti az egész mondatot.

Határozott tehetséget látunk a szerzőben és szép jövő áll előtte, ha — követi a »Testamentum« irányát. Lehet, hogy a jövő nem nekem ad igazat; lehet, hogy újra felülkerekedik a sok szóval semmit sem mondó irányzat. A mai olvasóközönség nem csak élvezni akar, nem az a cél, hogy hasát fogva röhögjön a fejtetőre állított jeleneteken, de tanulni akar abból, amit olvas. Én csak azt tudom mondani: előre a »Testamentum« utján.

(Vc.)

Ifjusági hírek.

Országos főiskolai verseny (május 30). A Debr. A. A. C. ez általa rendezett országos főiskolai versenyben mutatkozott be először a debreceni társadalom előtt. A versenyben részt vettek a műegyetemi A. F. C., Budapesti E. A. C., a Kolozsvári E. A. C., Kassa nevezett, de közbejött akadályok miatt nem indulhatott. Noha a Debreceni T. E. sok akadályt gördített a verseny valóslulása elé, mégis anyagi és erkölcsi sikerrel járt a rendezése. A mind végig érdekes és gyorsan lebonyolított versenyt

szép számu intelligens közönség nézte végig. Sport szempontból kiválóbb eredmények a Szende magasugrása (helyből) Márton futása (100 y) Kirchoffer K. sulydobása. Az idő kellemes volt, noha gyakran ellenszél támadt s befolyásolta az eredményeket. A verseny lebonyolítása főként Tóth Mihály főisk. tornatanár ur érdeme ki sziveségből volt szives e tisztre vállalkozni. Részletes eredmények a következők:

I. 100 yardos síkfutás: 1. Márton Gy. (M. A. F. C.) 10 5 mp. 2. Kiss J. (D. A. A. C.) 3. Déry E. (M. A. F. C.).

II. Helyből magasugrás: főisk. bajnok. 1. Szende Andor (M. A. F. C.) 135 cm. 2. Csáky István gróf (M. A. F. C.) 130 cm. 3. Hajdu Pál (M. A. F. C.) 125 cm.

III. Sulydobás (5 csapat) verseny: Tiszteletdíj. 1. D. A. A. C. I. csapata (Mózes, Igyártó, Kovács, Vadai, Székelyhid) 51·10 m. 2. D. A. A. C. II. csapata. Egyéni helyezés. 1. Kirchoffer (Ny. T. V. E.) 11·73 m. 2. Veres Lajos (K. E. A. C.) 11·06 m. 3. Székelyhid B. (D. A. A. C.) 10 98 m.

Magasugrás (5 csapat) verseny: Tiszteletdíj. 1. M. A. F. C. I. csapata (Hajdu 162 $\frac{1}{2}$, gróf Csáky 160, Karakas 140, Fekete 140.) 2. D. A. A. C. I. (Széchenyi 162 $\frac{1}{2}$, Szabó 155, Batizi 155, Hoffman 150, Holes 140).

V. Távolugrás: 1. Gróf Csáky J. (M. A. F. C.) 6·13 2. Szabó B. D. A. A. C. 5·84 m. 3. Batizi D. A. A. C. 5·62.

VI. Gerelyvetés: 1. Wiesner F. (B. E. A. C.) 31·55 m. 2. Nagy Lajos (D. A. A. C.) 26·96 m. 3. Kovács Ö. D. A. A. C. 26·85 m. (12 induló).

VII. $\frac{1}{4}$ angol mp. síkfutás: 1. Dery (M. A. F. C.) 60·2 mp. 2. Szende (M. A. F. C.) 3. Zólyomi (B. E. A. C.)

VIII. Diszkosz vetés: 1. Veres Lajos (K. E. A. C.) 36·28 m. 2. Kovács Ódon (D. A. A. C.) 32·75. 3. Kirchoffer 30·75 m.

IX. $\frac{1}{2}$ angol mp. síkfutás (főisk. bajnokság.) 1. Fekete J. (M. A. F. C.) 2 p. 30 mp. 2. Zólyomi (B. E. A. C.) 3. Székelyhid (D. A. A. C.).

X. Kalapácvetés (főisk. lapok): Tiszteletdíj. 1. Mózes J. (D. A. A. C.) 28·18 m. 2. Székelyhid (D. A. A. C.) 27·67 m. 3. Balogh (D. A. A. C.) 26·60 m.

XI. 4×100 m. staféta futás: Tiszteletdíj. 1. M. A. F. C. csapata (Szende, Márton, Dery, Fekete.) 50 mp. 2. D. A. A. C. csapata. A versenyt füleslabda mérkőzés fejezte be.

A Nyiregyházi Torna és Vivó Egylet jun 2-iki orsz. atletikai versenyén a D. A. A. C. athlétái a következő helyezéseket nyerték meg:

I. 100 yardos síkfutás: 1. Kis István 2. Szunyogh R. 3. Kalmár J.

II. Magasugrás csapat verseny: 1. D. T. E. csapata 802 $\frac{1}{2}$ cm. 2. D. A. A. C. csapata 792 $\frac{1}{2}$ cm. Egyéniben. 2. Szabó B. 167 $\frac{1}{2}$. 3. Széchenyi 165 cm.

III. Sulydobás (5 csapat) verseny: Tiszteletdíj. 1. D. A. A. C. I. csapata (Mózes, Igyártó, Vadai, Kovács, Székelyhid) 52·59 m. Egyéniben 3. Kovács, 4. Mózes.